

Summerschool in Amen

Programma 2026

Deze zomer organiseren we opnieuw twee Summerschool-studiedagen met interessante en actuele thema's.

Je bent van harte welkom op deze prachtige locatie, in het hart van Drenthe, Café De Amer te Amen

Donderdag 2 juli: Job – het verhaal van een eenvoudig mens

Donderdag 20 augustus: Ontmoeting met het heilige?!

*Café De Amer,
Amen 20, 9446 PC Amen
0592 389271*

Donderdag 2 juli

Job – het verhaal van een eenvoudig mens; met Els Snick en theatervoorstelling Schemermens

Aanleiding voor deze bijzondere Summerschooldag is de nieuwe vertaling van de roman *Job* van Joseph Roth.

Roth (1894 – 1939) leefde als journalist en schrijver in turbulente tijden. Geboren in de joodse gemeenschap van Brody (huidig Oekraïne) maakte hij het uiteenvallen van het Habsburgse Rijk mee.

Al vroeg herkende Roth het virulente antisemitisme van het fascisme in opkomst. Als journalist schreef hij daarover, voor diverse kranten, terwijl hij op verschillende plaatsen in Europa verkeerde.

In zijn roman *Job* uit 1930 vertelt hij het verhaal van een orthodoxe Jood die emigreert naar Amerika. Het refereert (niet alleen in de titel) aan de Bijbelse Job, maar er zijn ook allerlei raakvlakken met zijn eigen leven. Een weemoedige en soms wanhopige zoektocht naar troost en hoop?

De vertaalster, Els Snick, tevens voorzitter van het Joseph Roth Genootschap en als geen ander bekend met zijn werk, is onze gast. Zij houdt een lezing over de plaats en betekenis van de roman *Job* in het oeuvre van Joseph Roth.

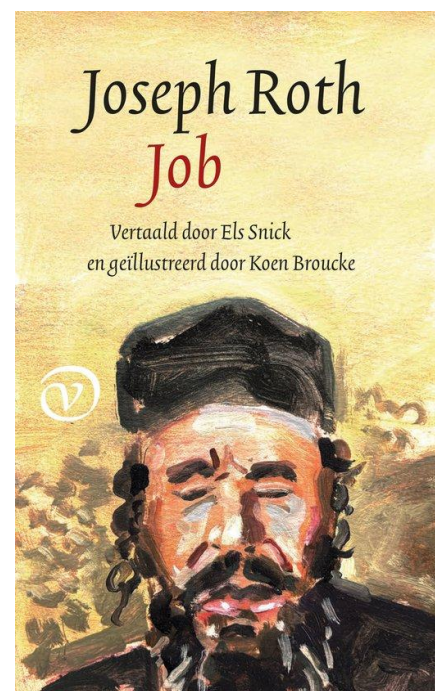
In een tweede lezing gaat Bert Altena in op de verhouding van de roman tot het Bijbelboek Job, met aandacht voor de rol die het Jodendom in het leven en werk van Roth speelt.

In de middag staat de nieuwe vertaling centraal. In gesprek met Els Snick gaan we nader in op haar vertaalkeuzes en op de actuele betekenis van de roman van Roth en zijn andere werk.

De afsluiting van deze dag is het theaterstuk *Schemermens*, door muziek- en theatergezelschap Trio Wilde Eend. 'Schemermens' is een aangrijpend verhaal gebaseerd op de novelle 'Drie rode rozen' en de oorlogsdagboeken van de joodse auteur Abel Herzberg (1893 – 1989). Romanpersonage Salomon Zeitscheck wordt gezien als het alter ego van de schrijver die tijdens de oorlog in concentratiekamp Bergen-Belsen gevangen zat.

Kort na de Tweede Wereldoorlog zoekt de joodse advocaat Salomon Zeitscheck naar antwoorden om zijn menselijkheid te hervinden. Hij vertoeft vaak in de schemering, tussen de schimmen van zijn verdwenen geliefden. Al schrijvend probeert Zeitscheck licht te vinden in de duisternis binnen en buiten hem. Hij voelt zich verwant met de Bijbelse figuur Job die alles verloor en toch niet verbitterd raakte. Maar als Zeitscheck in zijn zoektocht dreigt vast te lopen, zet een onverwacht geschenk hem op een heel ander spoor.

Programma 2 juli

10.00 Lezing Els Snick, het boek Job in het oeuvre van Joseph Roth

11.00 Lezing Bert Altena, de roman en het bijbelboek

12 – 13 uur Lunch

13.00 Presentatie nieuwe vertaling Job, interview met de vertaalster

14.30 Vertel en muziektheater Schemermens

16.00 Afsluiting

Personalia

Dr. Els Snick doceert Duits en vertaling aan de Vakgroep Vertalen, Tolken en Communicatie van de Universiteit Gent. Zij promoveerde op de literaire netwerken van Joseph Roth in Nederland en Vlaanderen en vertaalde eerder tal van boeken van Roth en andere bekende Duitstalige auteurs zoals Stefan Zweig, Max Frisch, Thomas Mann en Pascal Mercier.

© Paul Snauwaert

Dr. Bert Altena, theoloog, is werkzaam als predikant van de Protestantse Gemeente Oost-Groningen. Hij is docent filosofie bij de cursus TVG. Daarnaast recenseert en schrijft hij voor NieuwWij en VolZin.

Trio Wilde Eend bestaat uit Gottfrid van Eck, theaterspel en klarinet, Juul Beerda, accordeon en Miriam van Dixhoorn, viool. Regie: Eugène Ligtvoet.

Tijdens deze theatrale vertelvoorstelling klinkt er klassieke muziek van o.a. Edvard Grieg, Jean Sibelius en Arvo Pärt, maar ook Russische tangomuziek en eigen composities.

Praktische informatie

Kosten

De kosten bedragen 90 euro p.p., inclusief koffie/thee en vegetarische lunch.

Informatie en opgave

bert.altena@hetnet.nl / 06-30285649 (graag met vermelding datum)

Donderdag 20 augustus

Ontmoeting met het heilige?!

met Frits de Lange

Wat is jou heilig?

Wie is jou heilig?

Twee verschillende vragen die van alles oproepen.

Ze vormen de aanleiding voor deze editie van onze Summerschool. We verkennen beide begrippen, zowel die van het heilige als die van de ontmoeting.

In onze moderne wereld lijkt het heilige, in de vorm van een God of een Hogere Macht, verdwenen te zijn. Waar eerst religie was, is nu de wetenschap gekomen, volgens de befaamde onttoveringsthese.

Of moet je zeggen, dat religie en het heilige zijn verschoven. We zoeken het heilige niet langer bij God, maar vinden het in de mens zelf, die de belichaming van het heilige is geworden. Niets immers zo heilig als het menselijk leven. We hechten aan de menselijke waardigheid en zweren bij de universele rechten van de mens.

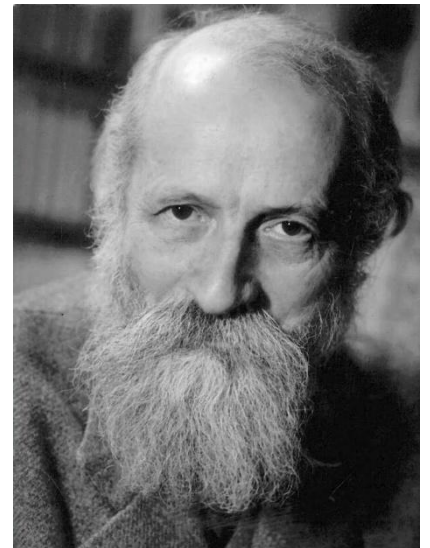
Aan de hand van godsdienstwetenschapper Hans Joas en zijn boek *De macht van het heilige* geven we een beknopt overzicht van ontwikkelingen in het denken over het heilige van de afgelopen eeuw. We volgen zijn kritiek op de onttoveringsthese en zijn visie op de heiligheid van de menselijke persoon.

Maar wat is dan precies dat heilige en hoe komt die ervaring tot stand?

Daarvoor gaan we te rade bij een aantal 20^e eeuwse filosofen. Voor de joodse denker Martin Buber (afb.) is het heilige iets dat gebeurt in de ontmoeting of relatie tussen mensen (Ik en jij). Niet de mens als zodanig is heilig, maar de ontmoeting tussen de ene en de andere mens roept de ervaring van het heilige op. "In den beginne is de relatie" is een programmatische zin uit Buber's boek.

Bij de eveneens joodse denkers Emmanuël Levinas en Jacques Derrida krijgt de mens in relatie een nog scherper profiel. Voor Levinas is niet de ontmoeting, maar de ander-in-de-ontmoeting 'heilig'. De ander staat als het ware boven mij. De ontmoeting krijgt een ethisch karakter.

Bij Derrida is dat zo mogelijk nog sterker aangezet. De ander is de vreemdeling, die ik niet ontmoet op voet van gelijkheid, maar iemand die bij mij binnenbreekt, mij overrompelt. In zijn essay over radicale gastvrijheid werkt hij dat verder uit.

In een gezamenlijke nabespreking keren we terug naar de beide vragen van het begin. Wat is voor jou heilig? Waar ontmoet je het heilige en hoe beleef je dat?

Programma 20 augustus

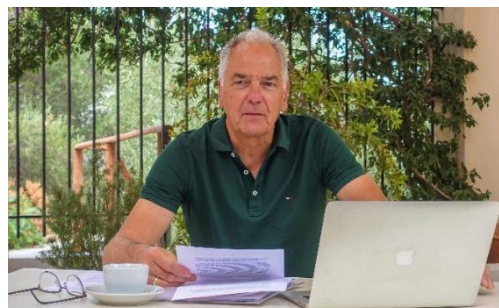
- 10.00 uur   Lezing over Hans Joas, De macht van het heilige, door Bert Altena
- 11.00 uur   Lezing over Martin Buber, Het 'heilige grondwoord' Ik-Jij, door Frits de Lange
- 12 – 13 uur   Lunch
- 13.00 uur   Nadere verkenning van het heilige in de ander (Levinas)
en de ontmoeting van de ander als vreemdeling (Derrida),
interactieve lezing door beide inleiders
- 14.30 uur   Nabespreking, met focus op: Wat is voor jou heilig? Waar ontmoet je het heilige?
- 16.00 uur   afsluiting

Personalia

Dr. Frits de Lange, onderzoeker, schrijver, spreker. Em. hoogleraar Ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit.

Dr. Bert Altena, theoloog, is werkzaam als predikant van de Protestantse Gemeente Oost-Groningen. Hij is docent filosofie bij de cursus TVG. Daarnaast recenseert en schrijft hij voor NieuwWij en VolZin.

Praktische informatie

Kosten

De kosten bedragen 75 euro p.p., inclusief koffie/thee en vegetarische lunch, en een reader met teksten als voorbereiding (wordt in PDF van te voren toegestuurd)

Informatie en opgave

bert.altena@hetnet.nl / 06-30285649 (graag met vermelding datum)